

קהילתיות יהודית-ישראלית מקומית

חוקר: ד"ר רונן גופר, דמוס תהליכים שיתופיים
מגיבה: אורלי קנת, גן יבנה
מנחה: קארן וייס

עשייה יהודית-ישראלית בזירות מקומיות, במודלים קהילתיים מגוונים, אשר נתמכו על ידי קרן אבי חי מאז 2004 ועד היום:

- תכניות רשת 'ניצנים' (11 יישובים)
- תכנית בי"ת (13 מתנ"סים ברשויות שונות, בשני מחזורי התכנית)
- תכנית 'גווי ירושלים' (8 מינהלים קהילתיים)
- תכנית 'שריגים' בתנועת המושבים (23 מושבים)
- תכנית 'כזה ראה וחדש' בתנועה הקיבוצית (26 קיבוצים)
- סה"כ, הגיעה העשייה ל: **עולמות** נצרת עלית, **זיקה** גן יבנה, **זית** עמק חפר, **חיבורים** חולון, **עיינות** רמת הגולן, רמת השרון, בנימינה-גבעת עדה, **חופים** חוף כרמל, מעלה יוסף, אבן יהודה, עמק המעיינות, חוף השרון, מתנ"ס ליאו בק חיפה, אבן יהודה, יקנעם, מגדל העמק, חצור הגלילית, שער הנגב, כרמיאל, 8 מינהלים קהילתיים בירושלים, התנועה הקיבוצית, תנועת המושבים (באופן חלקי גם ל: מודיעין, ירוחם, מועצה אזורית מרחבים)

העשייה בעוד קצת מספרים*:

	שריגים	בית	ניצנים	כזה ראה וחדש	גוני ירושלים
מספר ישובים	23	13	11	26	8 שכונות (גודל עיר)
מנהיגות מקצועית ומתנדבת	112	286	2,211	150	120
מספר משתתפים בשנה	2,475	17,630	73,350	2,500	5,115

על פי דיווח התכניות *

ניסיון לשרטט סוג של 'תורת עבודה' של התחום

- מהי קהילתיות יהודית-ישראלית מקומית? מהם ביטוייה וכיצד היא מיושמת?
- מהי הפרקטיקה המצליחה/לא מצליחה שלה?
- מהם האתגרים של התחום?
- מהן השאיפות לעתיד של התחום?
- מהן ההמלצות לעתיד, בכפוף להצלחה/אתגרים/שאיפות ולספרות מקצועית?

תהליך מלמטה-למעלה המשלב מגוון נקודות מבט

- מיפוי (ראיונות, מסמכים, דוחות הערכה, הקמת ועדת היגוי של ראשי התכניות המרכזיות)
- מדברים קהילתיות: כינוס אבי חי לתרבות יהודית-ישראלית מקומית, מאי 2018: אירוע התדיינות מונחית בהשתתפות 88 מובילי התכניות מכל הארץ, בעבר ובהווה
- ראיונות עם ראשי רשויות וקובעי מדיניות
- קבוצות מיקוד
- סדנה עם צוות קרן אבי חי
- סקירת ספרות בתחומי קהילה, בינוי קהילתי, קהילות מעשה, שיח

מהי התופעה? תיאור הנעשה בשטח

- התשתית
- התוכן (לוח השנה העברי, מעגל החיים, המרחב הציבורי המשותף, לימוד משותף, תרבות מקומית, מערכת החינוך הפורמלית והבלתי פורמלית, מעורבות חברתית ברוח ערכי היהדות, דיאלוגים בין קבוצות, הכל יהדות-ישראלית, הכשרת פעילים מתנדבים ובעלי תפקידים)

הגדרת התחום על פי הממצאים ודגשים

קהילתיות יהודית-ישראלית-מקומית היא מגמה ועשייה מתמשכת של יחידים, משפחות וקהילות, החותרות לניהול חייהם על פי ערכים יהודים-ישראליים ומייצרות תחושת גאווה מקומית והשתייכות מחודשת ומעודכנת ליהדות כמסורת וכתרבות השייכות לכולם.

- מגמה המגשרת בין זרמים
- עיסוק בחיי יחיד, משפחה וקהילה
- השתייכות מחודשת (reclaiming) ועדכנית ליהדות כמסורת וכתרבות
- תרכובת של מטרות בתחום בינוי קהילה ושל עיסוק בתוכן יהודי-ישראלי

האסטרטגיות העיקריות להצלחה של הפרקטיקה

1. יצירת שותפויות (עם הרשות המקומית או עם ועד היישוב, עם פרסונות בכירות בשלטון המקומי, עם תשתית קהילתית קיימת, עם בעלי עניין, עם פעילים ותושבים)
2. עידוד ריבוי הגוונים והגישות ליהדות-ישראלית (כתפיסה ליהדות-ישראלית, כתפיסה קהילתית)
3. הקשבה לקהילה ומכוונות לרצונות ולצרכים מהשטח
4. השקעה בתשתיות מקומיות, במשאבים ובחוזקות
5. עידוד התנדבות ומעורבות חברתית
6. עידוד תהליכי חיפוש זהות ויצירת שייכות אישית, קהילתית ומקומית
7. *ניהול השפעת גורמים חיצוניים (פרואקטיביות, ניצול חלון הזדמנויות, חוסר מעורבות השלטון המרכזי)*

האתגרים

- שאיפה לאיזון ושוויון בין גישות שונות ליהדות-ישראלית
- רתימת הדור הצעיר למעורבות והובלה
- הכרה ותמיכה ממשלתית בחשיבות התחום
- הקמת רשת ארצית ומנהיגות לתמיכה מקצועית לעוסקים בתחום
- הגברת פעולה בחינוך הפורמלי והבלתי פורמלי
- הצטרפות למגמת ההתחדשות הקהילתית בחברה הישראלית
- הגדלת מספר הרשויות המקומיות העוסקות בתחום

- הקמת מסגרת ארצית אשר תשמש 'בית זהותי' לכל התכניות המגוונות
- התמודדות עם סוגיית הזרמים ביהדות בזירה המקומית על ידי שימוש בכלי השיח שנוצרו בתכניות, בעיקר בתחום עיצוב המרחב הציבורי בסוגיות דת ומדינה
- מתן עדיפות לפעולות המקדמות 'הון חברתי'
- עליית מדרגה ביצירת שותפויות והתבססות על כוחות מקומיים על ידי ביזור נוסף בקרב פעילים ומתנדבים ויצירת 'תאי מתנדבים' עצמאיים בשטח
- שימוש בכלי השיח שנוצרו בתכניות לנושאים קהילתיים נוספים (בריאות, סביבה, חינוך וכו')
- התבססות על תשתית 'ניצנים' להקמת 'קהילת מעשה' ארצית של אנשי המקצוע, הפועלת באופן מבוזר ורשתי לשיפור מתמיד של הפרקטיקה

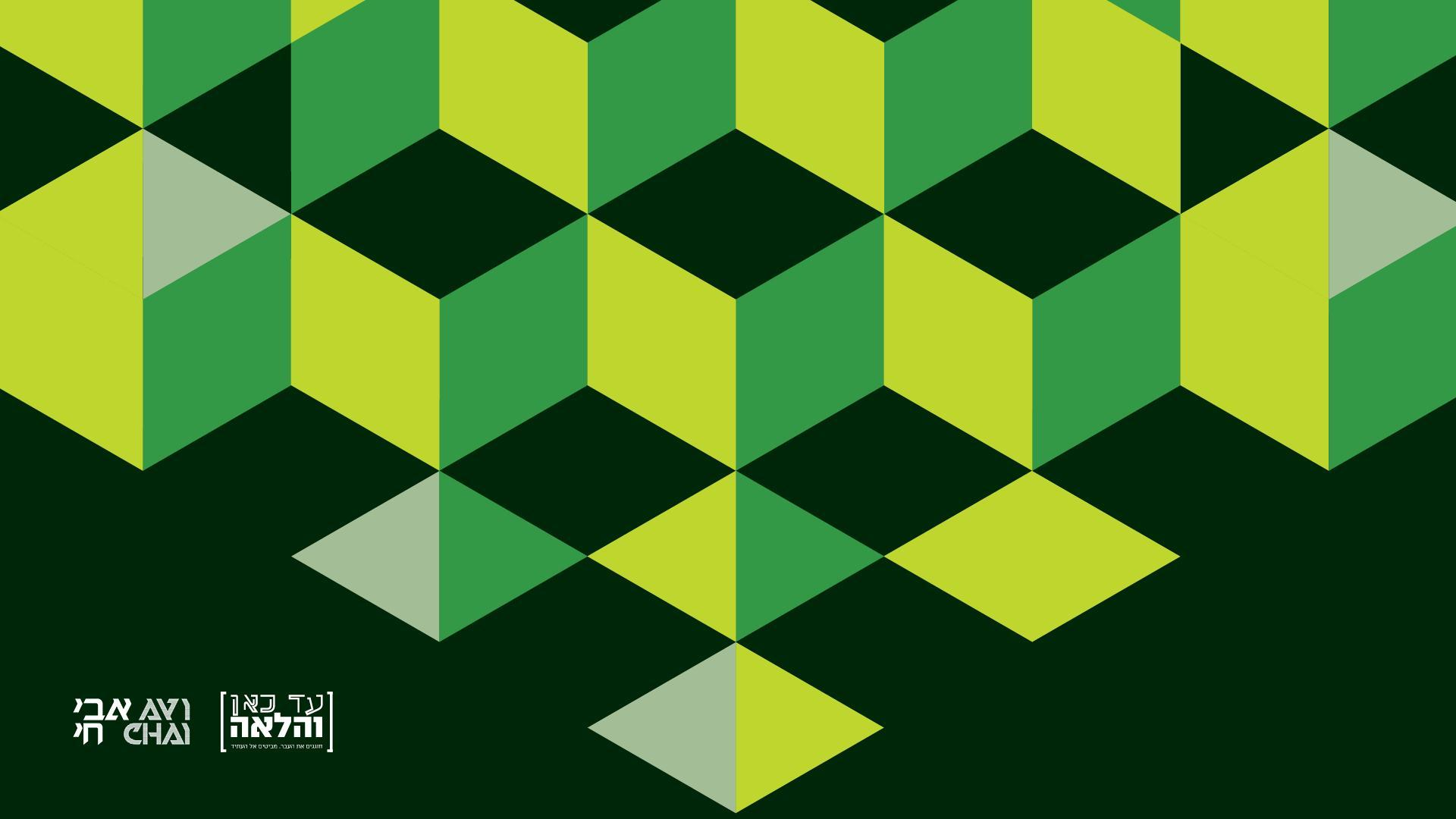
"תרבות יהודית-ישראלית היא חלק בלתי נפרד מן הנוף והקהילה המקומיים של החברה הישראלית. שנים של מאבקים בין קבוצות וגישות ליהדות-ישראלית נמצאים מאחורינו, ועתה מתקיים איזון ושוויון בין קבוצות וגישות, תוך הרגשת כבוד הדדי, הסכמה שלא להסכים בצד יצירת מרחבים משותפים המתנהלים לאור תרבות וערכים יהודיים-ישראלים. הדור הצעיר מתאפיין במעורבות חברתית גבוהה, בתחושת שייכות חזקה, בעצמאות ובגאווה תוך לקיחת אחריות על המשך טיפוחה וחידושה המתמיד של קהילתיות יהודית-ישראלית מקומית בכלל ובמרחב הציבורי בפרט. לימוד ושיח משותפים, חיפוש מתמיד, יוזמה והתחדשות, ממשיכים ללוות את התפתחותה של תרבות יהודית-ישראלית. הקהילות על כל גווניהן משגשגות, זוכות לתמיכת המדינה ולתמיכת הרשויות המקומיות, ומקיימות ביניהן רשת חברתית לצורכי תמיכה מקצועית".

ועד אבי
הי אבא

[עד כאן]
והלאה

חוגגים את הנביא משיבשים אל העתיד

תודה רבה

ועם אבי
ואח חי

עד כאן
והלאה

חוגים חדש וקביר מניסים אל העתיד

ועד אבי
ואח חי

עד כאן
והלאה

מיינסט את רעבר מיינסט את רעבר

שאלות?